

Chulalongkorn University Dental Journal

Volume 3 | Issue 1

Article 3

1980-01-01

ສູບກາພຂອງທັນຕະພາບ

ເພື່ອສີ ສິກົດສິມາງຄ່

ສັລະກົມພັນ ພລາວຸງຄ່

ສູກາພຣ ກົມຫາວານິຍ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/cudj>

Recommended Citation

ສິກົດສິມາງຄ່, ເພື່ອສີ; ພລາວຸງຄ່, ສັລະກົມພັນ; and ກົມຫາວານິຍ, ສູກາພຣ (1980) "ສູບກາພຂອງທັນຕະພາບ," *Chulalongkorn University Dental Journal*: Vol. 3: Iss. 1, Article 3.

DOI: 10.58837/CHULA.CUDJ.3.1.2

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/cudj/vol3/iss1/3>

This Original article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Dental Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

วารสารทันตแพทยศาสตร์
อุปaltungกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 ม.ค. - เม.ย. 2523

สุขภาพของทันตแพทย์

พญศรี สิทธิสมวงศ์* ท.บ., D.D.P.H.

สุลักษณ์ พลานุวงศ์*** ว.ท.บ. (สุบศึกษา)

สุภาร กัณฑวนิช*** ส.ส.บ.

รายงานการศึกษาประวัติส่วนตัวของทันตแพทย์ เป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาเรื่องสุขภาพของทันตแพทย์ โดยการใช้แบบสอบถามสั่งไปทางไปรษณีย์ ซึ่งได้รับตอบกลับมา 41.21 % หรือ 333 ฉบับ จากการสำรวจพบว่า ทันตแพทย์ 333 คน แบ่งเป็นชาย 114 คน และหญิง 219 คน ส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ยอยู่ใน ระหว่าง 35-44 ปี เป็นทันตแพทย์ที่สมรสแล้วมากกว่าโสด อาชีพของคู่สมรส ส่วนใหญ่คือรับราชการ ทันตแพทย์ที่สมรสแล้วส่วนใหญ่มีบุตรเฉลี่ยครอบครัวละ 2 คน เป็นบุตรชายมากกว่าบุตรหญิง ทันตแพทย์ส่วนใหญ่จบการศึกษาภายใน ประเทศ

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังพัฒนาทุกด้าน การพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ให้มีคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญ ที่สุด ทั้งนี้หมายความว่า คนจะต้องมีสุขภาพดี แข็งแรง เป็นที่ยอมรับกันว่า สุขภาพอนามัย

เป็นความมุ่งหมายขั้นตอนของการศึกษาทั้งใน อดีตและปัจจุบัน การที่บุคคลจะมีชีวิตอยู่อย่าง สุขสบายนั้น สามารถทำได้โดยใช้เวลาเพียงไม่นาน แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ความสามารถในการรับรู้ความต้องการของผู้คน ที่ต้องการสุขภาพที่ดี ไม่ใช่แค่สุขภาพทางกายภาพ แต่เป็นสุขภาพทางจิตใจ ที่สำคัญยิ่ง จึงต้องมีการศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้คนได้ดีที่สุด

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หัวหน้าภาควิชาทันตกรรมชุมชน คณะทันตแพทยศาสตร์ อุปaltungกรณ์มหาวิทยาลัย

** อาจารย์ภาควิชาทันตกรรมชุมชน คณะทันตแพทยศาสตร์ อุปaltungกรณ์มหาวิทยาลัย

*** นักสังคมสงเคราะห์ภาควิชาทันตกรรมชุมชน คณะทันตแพทยศาสตร์ อุปaltungกรณ์มหาวิทยาลัย

ອັນກໍາກອນນາມຍໂລກ ໄດ້ໃຫ້ຄໍາຈຳກັດຄວາມ
ຂອງຄໍາວ່າ “ສຸກາພ” ວ່າ ສຸກາພຄື່ອງກວະແໜ່ງ
ຄວາມສົມບຽນຂອງຮ່າງກາຍ ຈິຕິໃຈ ແລະຮວມຄື່ງ
ການດຳຮັງຊື່ວິຫວຼາຍ໌ໃນສັງຄມດ້ວຍດີ ຄໍາວ່າສຸກາພນ
ໄມ່ໄດ້ໝາຍຄວາມເຈັບພາສີ່ງແຕ່ການປ່າສາກ
ໂຮຄທີ່ປ່າສາກຖຸພລກາພເທັນນີ້ ຜູ້ທີ່ມີສຸກາພ
ດີຈະຕັ້ງມີຄວາມສົມບຽນພວ້ມທີ່ກາຍຮ່າງກາຍ
ຈິຕິໃຈ ແລະສາມາດດຳຮັງຊື່ວິຫວຼາຍ໌ໃນສັງຄມໄດ້ດ້ວຍດີ

ອາຊີ່ພທັນຕແພຍ໌ເປັນອາຊີ່ພහນ່ງທີ່ມີໜັນ
ທີ່ຄວາມຮັບພົດຂອບເเก່າກັບສຸກາພຂອງປະຊາຊົນ
ໂດຍແນ້ນໜັນໃນເຮືອງ “ສຸກາພຂອງຊ່ອງປາກ”
ແລະຊ່ອງປາກນັບວ່າເປັນ “ປ່າສະສຸກາພ” ດ້ວຍ
ສຳຄັນດ້ານໜັງຂອງຄນ ດີວັດທີ່ປະຕູບ
ເຊື້ອໂຮຄແລະເປັນປະຕູເພຍແພວເຊື້ອໂຮຄໄປສຸຄນ
ອື່ນ ມີໂຮຄຍ່າມາຍທີ່ຕົດຕ່ອໄດ້ໂດຍກາຍນາລາຍ
ເສັນໜະ ເລື້ອດ ປະລາ ເຊັ່ນໂຮຄປອດ ໂຮຄຮບບ
ກາຍເດີນຫາຍໃຈ ໂຮຄພິມສຸນຂັ້ນ ແລະໂຮຄຕັບ
ອັກເສັນ ເປັນຕົ້ນ ອາຊີ່ພທັນຕແພຍ໌ຈະຕັ້ງສົມຜັສ
ກັບສິ່ງແລ່ານີ້ ແລະການປົງປົງທີ່ງານຂອງທັນຕະພູມ
ຈຳເປັນຕັ້ງໄກລ້ື້ອົກນັນຄົນໄໝ້ນາພອກວຽ ລະນັ້ນ
ທັນຕະພູມຈຶ່ງມີໂຄກສີ່ທີ່ຈະຕົດເຊື້ອໂຮຄໄດ້ງ່າຍ
ແມ່ວ່າທັນຕະພູມຈະມີຄວາມຮູ້ໃນເຮືອງການນັ້ນ
ແລະຮັກຂາສຸກາພຄື່ອຍ໌ແລ້ວກີ່ການ

ເມື່ອພິຈາລະນາຄື່ງຈຳນວນທັນຕະພູມກ່ອນ
ຈຳນວນປະຊາກຂອງປະເທດ ຈະເຫັນໄດ້ວ່າມີ
ຈຳນວນທັນຕະພູມກ່ອນຈຳນວນປະຊາກ ຄືດເປັນ

ອັກສ່ວນ 1:30,000⁽¹⁾ ທີ່ງອັນກໍາກອນນາມຍໂລກ
ເຄີຍຄໍານວດເອົ່າງຫຍານ ໃວ່າວ່າ ອັກສ່ວນທີ່ພອ
ເໜາະຂອງທັນຕະພູມຕ່ອງປະຊາກຂອງປະເທດ
ໄທຢ ອື່ນ 1:5,000⁽¹⁾ ນັບວ່າປະເທດໄທຢມີຈຳນວນ
ຜູ້ປະກອບໂຮຄຄົລປະສາກທັນຕະພູມໄມ່ສົມຄຸລີ່
ກັບຈຳນວນປະຊາກທຳໄຫ້ທັນຕະພູມຕ້ອງກຳນົດ
ໜັກ ປະກອບກັບລັກພະນະການທຳກຳນົດ
ທັນຕະພູມນີ້ເປັນງານທີ່ຕັ້ງກຳດ້ວຍຕົນເອງ
ເກືອບຖຸກອຍ່າງ ໄວ່າຈະເປັນງານໜີ້ທີ່ທີ່
ອຸດັນ ຄອນພື້ນ ພົມ ອົງນ່າງ (lab) ໂຍແພາ
ທັນຕະພູມທີ່ວູ້ຕ່າງຈັງຫວັດ ຖ້ອນນັ້ນຈາກຍັງ-
ຂາດບຸກຄາກກົດທີ່ກຳນົດທີ່ຊ່ວຍແປ່ງເບາກະຂອງ
ທັນຕະພູມຈຶ່ງທຳໄຫ້ທັນຕະພູມທຳກຳນົດ
ບໍລິຫານ ການບໍລິການຮັກໝາປະຊາຊົນ ຈານວິຊາການ
ແລະການຄັນຄວ້າວິຊ້ ການກວດກຳຮຳທຳກຳນົດ
ເຊັ່ນນີ້ຍົ່ວນເປັນສາເຫຼຸດທີ່ທຳໄຫ້ສຸກາພຂອງ
ທັນຕະພູມທີ່ກຳນົດ ໂກຮມລົງເວົາກວ່າທີ່ຄວາມຈະເປັນ
ແລະສຸກາພກາງຈິຕິໃຈກີ່ວົນໄດ້ຮັບຜົດຮະບບເຊັ່ນ
ເດືອກນັ້ນພະຍາດການພັກຜ່ອນຍ່າງເພີ່ງພວ
ໄມ່ມີເວລາພບປະສົງສຽງສາມາຄມ ການດຳຮັງຊື່ວິຫ
ໃນສັງຄມໄມ່ສົມບຽນ

ການທຳກຳນົດທັນຕະພູມນີ້ມີຄວາມ
ແກກຕ່າງຈາກອາຊີ່ພອື່ນມາກ ເພວະເປັນການ
ປະກອບອາຊີ່ພທີ່ອາຍີ່ຄວາມລະເອີກ ປະນົຟ
ອ່າງມາກ ມີຄວາມຮັບພົດຂອບສູ່ ໃຊ້ຄວາມສາມາດ
ທີ່ກາຍກັນຄົນຄົລປະວິທາກສົກຮ່າ ໂຍແພາ

ต้องใช้สายตา ความคล่องเคลื่อนของนิ้ว มือ และอ่อนๆ ประกอบกับท่าทางในการยืน นั่ง ในขณะรักษาผู้ป่วย ต้องมีการตัดสินใจที่รวดเร็ว ในการทำงาน อีกทั้งในขณะทำงานต้องอยู่ในระยะใกล้ชิดกับผู้ป่วยมาก ดังนั้นหันตแพทย์ จึงมีโอกาสที่จะติดโรคต่าง ๆ จากผู้ป่วยมาก และอาจถูกความสุขภาพด้วยความคึ่งเครียด ในการทำงานทั้งทางร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้อาจเกิดโรคภัยแพ้หรือการเป็นพิษจากวัสดุ หันตกรรมบางชนิดได้

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้ คณะกรรมการฯ จึงเห็นสมควรที่จะศึกษาสำรวจหาข้อมูลเกี่ยวกับ สุขภาพของหันตแพทย์ ตลอดจนหัตคนคติและ สุขปฏิบัติของหันตแพทย์เกี่ยวกับสุขภาพ เพื่อ เป็นการนำเอาข้อมูลดังกล่าวมาพิจารณาเพื่อให้ การทำงานของหันตแพทย์มีประสิทธิภาพต่อไป และเป็นการช่วยให้ประชาชนมีหันตสุขภาพที่ดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ เป็นกำลังในการพัฒนา ประเทศสืบไป และเพื่อนำข้อมูลมาประกอบ การปรับปรุงหลักสูตรหันตแพทยศาสตร์ ให้ เหมาะสมยิ่งขึ้น

วัสดุและวิธีการ เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น
4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ประวัติส่วนตัว ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส อัชีพคู่สมรส จำนวนบุตร บุการศึกษาและประเภทที่จบการศึกษา

ตอนที่ 2 การทำงานและสถานที่ทำงาน ประกอบด้วยลักษณะการทำงานของหันตแพทย์ และสถานที่ทำงาน

ตอนที่ 3 สุขภาพ ประกอบด้วยคำถาม ต่างๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพ

ตอนที่ 4 ทักษะคติ ประกอบด้วยคำถาม ที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสุขภาพ วิธีดำเนินการ

วิธีดำเนินการ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

1. ดำเนินการทดสอบแบบสอบถาม ก่อน โดยส่งแบบสอบถามให้อาจารย์หันตแพทย์ ของคณะหันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 119 คน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 67 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแบบสอบถาม

2. ส่งแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไป
ยังหันตแพทย์ คงแต่รุ่นที่ 1 ถึงรุ่นที่ 17
(พ.ศ. 2517) เป็นจำนวนเท่าที่สามารถตรวจสอบที่อยู่หรือที่ทำงานได้ คือ 788 คน และได้รับแบบสอบถามกลับคืน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 42.21

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ประวัติส่วนตัว

1. เพศ ทันตแพทย์ที่ส่งแบบสอบถามคืนมาจำนวน 333 คนนี้ แยกออกเป็น

เพศชาย 114 คน คิดเป็นร้อยละ 34.23

เพศหญิง 219 คน คิดเป็นร้อยละ 65.77

จะเห็นได้ว่า ทันตแพทย์หญิงของไทยมีมากกว่าทันตแพทย์ชาย ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนผู้ที่เข้าศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์นั้น มีจำนวนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

2. อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีอายุระหว่าง 20 ปี ถึง 64 ปีขึ้นไป ซึ่งจะแยกออกเป็น 7 กลุ่มอายุ ดังนี้

กลุ่มอายุ (ปี)	ชาย	หญิง	รวม
20-24	2	4	6
25-28	25	68	93
30-34	28	56	84
35-44	39	59	98
45-54	11	26	37
55-64	5	1	6
64 ปีขึ้นไป	3	--	3
ไม่บอกอายุ	3	2	5
รวม	114	219	333

อายุของทันตแพทย์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระหว่างกลุ่มอายุ 35-44 ปี ซึ่งมี 98 คน และถ้าพิจารณาแยกตามเพศ จะเห็นว่า เพศชายคงมีอายุเฉลี่ยอยู่ในกลุ่มเดิม ซึ่งมี 39 คน ส่วนเพศหญิงมีอายุเฉลี่ยอยู่ในกลุ่มอายุ 25-29 ปี นี้ 68 คน

3. สถานภาพสมรส กันตแพทย์ผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 เพศ มีสถานภาพสมรส
ดังนี้

สถานภาพสมรส	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	31	27.19	92	42.01
สมรส	83	72.81	121	55.26
หย่า	—	—	2	0.91
หม้าย	—	—	2	0.91
ไม่ตอบ	—	—	2	0.91
รวม	114	100.00	219	100.00

กันตแพทย์ทั้งชายและหญิงมีสถานภาพสมรสด้านการสมรสมากกว่า โสดและด้านอื่น ๆ
มีจำนวนร้อยละ 72.81 และ 55.26 ตามลำดับ อาจกล่าวได้ว่ากันตแพทย์จะต้องมีภาระหน้าที่ท่อ
ครอบครัวเพิ่มขึ้นจากการปฏิบัติงานตามปกติ

4. อาชีพคู่สมรส อาชีพคู่สมรสของกันตแพทย์ แยกออกได้ดังนี้

อาชีพ	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	38	45.78	89	71.20
รับจ้าง	13	15.66	16	12.80
ค้าขาย	2	2.42	6	4.80
อื่น ๆ	30	36.14	14	11.20
รวม	83	100.00	125*	100.00

*จำนวนรวม 125 คนนี้ รวมอาชีพคู่สมรสของผู้ที่หย่าและหม้ายด้วย

ອາຊື່ພົກສູນຮສຂອງທັນຕະເພທຍ໌ສ່ວນໃໝ່ ປະກອບອາຊື່ພວບຮາຈການ ມີຈຳນວນຮ້ອຍລະ 45.78 ແລະ 71.20 ຂອງຫຍາແລະໜູ້ງຄາມລຳດັບ

5. ຈຳນວນບຸຕຣ ການມືບຸຕຣຂອງທັນຕະເພທຍ໌ທີ່ສົມຮສແລ້ວຕາມຂໍ້ອື່ນທີ່ 4 ແຍກອອກໄດ້ດັ່ງນີ້

	ໝາຍ		ໜູ້ງ	
	ຈຳນວນ	ຮ້ອຍລະ	ຈຳນວນ	ຮ້ອຍລະ
ມືບຸຕຣ	68	81.93	90	72.00
ໄມ່ມືບຸຕຣ	15	18.07	35	28.00
ຮວມ	83	100.00	125	100.00

ທັນຕະເພທຍ໌ທີ່ສົມຮສແລ້ວສ່ວນໃໝ່ມືບຸຕຣ ທັນຕະເພທຍ໌ໝາຍມືບຸຕຣຄົດເປັນຮ້ອຍລະ 81.93 ທັນຕະເພທຍ໌ໜູ້ງມືບຸຕຣຄົດເປັນຮ້ອຍລະ 72.00 ສ່ວນການໄມ່ມືບຸຕຣມີ້ນ້ອຍເພີ່ງຮ້ອຍລະ 18.07 ແລະ 28.00 ຕາມລຳດັບ ແສດງໃຫ້ເຫັນຖືຄວາມສົມບຽນຂອງຮ່າງກາຍໃນການມືບຸຕຣໄດ້ ແຕ່ທັນຕະເພທຍ໌ໜູ້ງ ຕັ້ງປະສົບກວາງກາරທີ່ຮ່າງກາຍເປັນແຜນເນື່ອງຈາກການມືບຸຕຣ ແລະມີກວາຮ່າກ້າວໃນກາຮອບຮມເລື່ອງ ດູບຕຽບ ທີ່ຈັດຕັ້ງໃຫ້ເວລາສ່ວນໜຶ່ງໃນກາຮອບຮມເຈົ້າໄສ່ດຸແລບຸຕຣດ້ວຍ

ຈຳນວນບຸຕຣທັງໝົດທີ່ທັນຕະເພທຍ໌ມີນີ້ ມີຈຳນວນຮ່ານທັງໝົດ 367 ຄນ ຈາກຈຳນວນ ທັນຕະເພທຍ໌ໝາຍແລະໜູ້ງທີ່ສາມາຮັມມືບຸຕຣໄດ້ 158 ຄນ ໂດຍແຍກອອກເປັນບຸຕຣໝາຍ 200 ຄນ ບຸຕຣໜູ້ງ 167 ຄນ

ອົກສາເຈັ້ຍການມືບຸຕຣຂອງທັນຕະເພທຍ໌ໝາຍຄົວ 2.65

ອົກສາເຈັ້ຍການມືບຸຕຣຂອງທັນຕະເພທຍ໌ໜູ້ງຄົວ 2.08

ອົກສາເຈັ້ຍຂອງທັນຕະເພທຍ໌ທົມມືບຸຕຣຮວມຄົວ 2.32

6. ບັນດາຄົກຂາແລະປະເທດທົກຂາ ທັນຕະເພທຍ໌ທີ່ຕອບແບບສອບດາມນີ້ ສ່ວນໃໝ່
ເປັນທັນຕະເພທຍ໌ທີ່ຈຳກັດກົດໃນປະເທດໄທຢາຍຄົວ 328 ຄນ ທີ່ເໜີ້ຈົບຈາປະເທດສຫະລູອເມົຣິກາ 3 ຄນ ແລະຈາກປະເທດພີລິປິປິນສັດ 2 ຄນ

ບັນດາຄົກຂາທີ່ທັນຕະເພທຍ໌ຕົກຂາຈົບມີຄວາມແຕກຕ່າງໆຂັ້ນອູ້ກັບກາຮັກສົກຂາຂອງເຕົລະຄນ

ผลสรุป ตอนที่ ๑

จากการศึกษาพอสรุปได้ได้ว่า

๑. ทันตแพทย์ที่ศึกษาในโครงการ มี เพศหญิงมากกว่าเพศชาย
๒. อายุของทันตแพทย์ส่วนใหญ่อยู่ ระหว่าง ๓๕-๔๔ ปี รองลงมาได้แก่ อายุ ๒๕-๒๙ ปี และ ๓๐-๓๔ ปี ตามลำดับ

๓. จำนวนทันตแพทย์สมรสแล้วมีมาก กว่าทันตแพทย์ที่เป็นโสด
๔. อัชีพของคู่สมรสของทันตแพทย์ ส่วนใหญ่คือ รับราชการ
๕. ทันตแพทย์ที่สมรสแล้วส่วนใหญ่มี บุตรเดียว ๒ คน ต่อทันตแพทย์ ๑ คน และมีบุตรชายมากกว่าบุตรหญิง
๖. ส่วนใหญ่ทันตแพทย์จบการศึกษา ในประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

๑. วัชรินทร์ นรรควงศ์ ก้าว การประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนไทย “ฟันดี มีสุข” ว. ทันต. ฯพ.า ๑ บก ๑ หน้า ๒๙ พ.ศ. ๒๕๒๑

ABSTRACT

Pensri Sitthisomwong, Sulaksana Palanuwong, Supaporn Kanwanich: The health of dentists. C.U. Dent. J. 3 : 19, 1980.

By using the postal questionnaires for study the health of dentists, 42.2% or 333 sets had been answered back. The personal information of the dentists is part of the whole study. The survey found that, of 333 dentists are devided into 114 males and 219 females of the average age 35-44 year old. There are more married dentists than singles with 2 offsprings per family of more boys than girls. Most of the dentist spouses' occupation is the government employee. Most of the dentists in this study graduated from the dental school in Thailand.